

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۱۰/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

ویژگی‌های اخلاقی و حرفه‌ای معلم در رشد و پیشرفت دانش‌آموزان

علیرضا باخدا^۱، فرزاد فلاحی جویباری^۲، مریم عسکری^۳

۱- کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان، مرکز آموزش عالی شهید رجایی بابل

۲- کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان، مرکز آموزش عالی شهید رجایی بابل

۳- لیسانس زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی قائمشهر

alireza.bakhoda80@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ویژگی‌های اخلاقی و حرفه‌ای معلم در رشد و پیشرفت دانش‌آموزان انجام شد. ویژگی‌های اخلاقی حرفه‌ای معلمان تأثیر قابل توجهی در بهبود فرایند آموزش و یادگیری در کلاس درس دارند. احترام به دانش‌آموزان، صداقت و انصاف، انگیزش برای یادگیری و تفکر خلاقانه، همه این ویژگی‌ها به تعامل مثبت بین معلم و دانش‌آموزان منجر می‌شوند و بهبود روند آموزش و پیشرفت دانش‌آموزان را تسهیل می‌کنند. معلمانی که با انگیزه و پرشور، مواد آموزشی را به دانش‌آموزان انتقال می‌دهند، اثربخشی درس را افزایش می‌دهند. این نوع معلمان، به دانش‌آموزان نشان می‌دهند که یادگیری چقدر مهم است و از طریق روش‌ها و فعالیت‌های متنوع، آن‌ها را تشویق به تفکر، تحقیق و خلاقیت می‌کنند. پژوهش حاضر به شیوه مروری و با استفاده از داده‌های کتابخانه‌ای صورت پذیرفت. نتایج نشان داد در نتیجه، ویژگی‌های اخلاقی حرفه‌ای معلمان تأثیر بسزایی در بهبود فرایند آموزش و یادگیری دانش‌آموزان در کلاس درس دارند. با توجه به اهمیت این موضوع، ارتقاء و آموزش معلمان در زمینه اخلاق حرفه‌ای و ارتباطات انسانی می‌تواند بهبود چشمگیری در سطح آموزش و پرورش داشته باشد.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، مدرسه، معلم، دانش‌آموزان، یادگیری

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقدمه

ویژگی‌های اخلاقی حرفه‌ای معلم نقش بسزایی در بهبود فرایند آموزش و یادگیری در کلاس درس ایفا می‌کنند. معلمانی که برای انتقال دانش و ارتقای توانایی‌های دانش‌آموزان خود تلاش می‌کنند و ویژگی‌های اخلاقی حرفه‌ای را در عملکرد خود به کار می‌برند، باعث ایجاد ارتباط مثبتی با دانش‌آموزان خود می‌شوند. یکی از ویژگی‌های اخلاقی حرفه‌ای معلم، احترام به دانش‌آموزان است. معلمانی که با احترام و حساسیت به نیازها و توانمندی‌های هر دانش‌آموز نگرینسته و همه را برابر می‌دانند، محیطی دوستانه و مساعی برای رشد و پیشرفت دانش‌آموزان فراهم می‌کنند (Ayeni, 2018). این نوع رفتار اثر بسزایی در ایجاد اعتماد و ارتباط قوی معلم و دانش‌آموز دارد که باعث تحفیز و افزایش تمایل دانش‌آموزان به یادگیری می‌شود. ویژگی دیگری که تأثیر بسزایی در بهبود فرایند آموزش و یادگیری دارد، صداقت و انصاف معلم است. معلمان صادق و عادلانه، اعتماد دانش‌آموزان را به دست می‌آورند و محیطی را ایجاد می‌کنند که دانش‌آموزان می‌توانند به آزادی نظر خود را بیان کنند و از خطاهایشان یاد بگیرند. با ایجاد یک فضای متکافی، دانش‌آموزان به راحتی به مشارکت فعال در کلاس درس و تمرکز بر روی یادگیری مشترک می‌پردازند. ویژگی دیگری که تأثیر مثبتی در فرایند آموزش و یادگیری دارد، انگیزش معلم برای انتقال دانش است.

معلمانی که با انگیزه و پرشور، مواد آموزشی را به دانش‌آموزان انتقال می‌دهند، اثربخشی درس را افزایش می‌دهند. این نوع معلمان، به دانش‌آموزان نشان می‌دهند که یادگیری چقدر مهم است و از طریق روش‌ها و فعالیت‌های متنوع، آن‌ها را تشویق به تفکر، تحقیق و خلاقیت می‌کنند. در نتیجه، ویژگی‌های اخلاقی حرفه‌ای معلمان تأثیر بسزایی در بهبود فرایند آموزش و یادگیری دانش‌آموزان در کلاس درس دارند. با توجه به اهمیت این موضوع، ارتقاء و آموزش معلمان در زمینه اخلاق حرفه‌ای و ارتباطات انسانی می‌تواند بهبود چشمگیری در سطح آموزش و پرورش داشته باشد. هر چند ملاحظات و تعلیمات اخلاقی، موضوعاتی بسیار کهن و پر سابقه است ولی شرایط امروزی جوامع بشری باعث گردیده است که به مسائلی حاد و اضطراری مبدل گردد تا آنجا که امروزه بحران اخلاق یکی از چهار بحرانی است که جهان با آن روبه رو است. بهترین محل برای حل این مسائل مدرسه و محیط‌های آموزشی است. زیرا آموزش و پرورش خود بستر توسعه اخلاق است و جامعه بایدهای اخلاقی خود را عمدتاً از طریق برنامه‌های آموزش و پرورش دنبال می‌کند. همه آموزش‌ها بر اساس اخلاق است. چه رابطه معلم و دانش‌آموز، چه کثرت گرایی یا رابطه معلم با کارشان. از سال ۱۹۸۴ یا حتی قبل از آن، بحثی در جامعه حرفه‌ای در مورد تدریس، تحت برخی اصول و وظایف اخلاقی ایجاد شد. بنابراین موضوع اخلاق یک موضوع جدید نیست، اما امروزه در مفهوم آن تجدید نظر شده است. گروه هلمز، در گزارش معلمان فردا، هدف خود را «هیچ چیزی کمتر از تبدیل تدریس از یک شغل به یک حرفه واقعی» معرفی کرد (سهرابی و کریمی، ۱۳۹۹). اکنون تدریس در سطح و جایگاه یک حرفه "واقعی" در نظر گرفته می‌شود. سعی می‌شود دیدگاه جدیدی در مورد رابطه بین مؤلفه‌های شخصیتی دیگر انسان و کنش‌های حرفه‌ای ایجاد کند. در عین حال، ما باید این واقعیت و حقیقت شناخته شده را در نظر بگیریم که آموزش مهمترین نیاز یک جامعه سالم است، زیرا تأثیر زیادی بر خیر و صلاح نسل آینده دارد. مشخص است که تدریس به عنوان هنر تربیت، معلم است؛ بنابراین تدریس صرفاً یک کار فنی/عقلانی و مهارت محور نیست. معلم خوب و اخلاق مدار ضمن اینکه خودش از اخلاق برخوردار است، می‌تواند اخلاق را به دانش‌آموزان خود آموزش دهد. اصطلاح اخلاق که به عنوان رفتار حرفه‌ای نیز شناخته می‌شود، به شیوه‌ای اطلاق می‌شود که شخص به‌ویژه در یک سازمان رسمی رفتار می‌کند تعهد حرفه‌ای کامل به مسئولیت‌های رسمی، شفافیت، برابری و مسئولیت پذیری. از آنجایی که هیچ سیستم آموزشی نمی‌تواند بالاتر از کیفیت معلمان باشد، از آنها انتظار می‌رود که مهارت‌های فکری، مهارت‌های ارتباطی، صداقت، احترام، قابل اعتماد بودن، مراقبت، محرمانه بودن، عادت خوب لباس پوشیدن و راهنمایی‌گری داشته باشند.

بنابراین، زمانی که میزان کافی از خودمختاری و خودگردانی هنوز وجود ندارد، توسعه استانداردهای عملکرد حرفه‌ای بسیار دشوار است. متخصصان آموزشی چهار معیار را که یک حرفه را تشکیل می‌دهند فهرست کردند: پاداش، موقعیت اجتماعی،

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

قدرت خودمختار یا مقتدر، و خدمات. و سپس یک رویکرد طبقه بندی را ایجاد کردند که بر فهرستی از ویژگی‌های حرفه تمرکز دارد: استقلال حرفه‌ای. یک پایگاه دانش نظری کاملاً تعریف شده و بسیار توسعه یافته؛ کنترل آموزش، صدور گواهینامه و صدور مجوز برای تازه واردان؛ اقتدار خودگردان و خود پلیسی، به ویژه با توجه به اخلاق حرفه‌ای؛ تعهد به خدمات عمومی (Seghedini, 2014).

تربیت معلم به معنای آموزش حرفه‌ای برای توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای یکی از مهمترین اهداف هر نظام آموزشی رسمی است. برای برآوردن نیازهای مختلف و شکل دادن به یک پیشنهاد رفتاری برای چالش‌های مختلف، مربی/معلم باید بتواند معانی اعمال خود را تأمل کند و از مأموریت خود آگاه باشد. مانند مرحله جدیدی برای بحث در مورد تدریس، در دهه ۹۰ بسیاری از نویسندگان تدریس را به عنوان یک فعالیت اخلاقی مورد بحث قرار دادند. اگرچه این توصیفات تا حدی متفاوت است، اما دو ویژگی مشترک ظاهر می‌شود:

(۱) آموزش مبتنی بر رابطه بین دو یا چند فرد است و بنابراین باید توسط اخلاقیات رابطه هدایت شود.

(۲) معلمان درگیر تغییر رفتار دیگران برای رسیدن به اهداف تعیین شده هستند.

این اهداف شامل تصمیم گیری در مورد آنچه که دیگران باید بدانند و تبدیل شوند، است، چنین قضاوت‌هایی بر اساس سؤالات و ارزش است، و آنها را به قضاوت‌های اخلاقی تبدیل می‌کند (Ayeni, 2018).

برخورداری معلمان خوب از ویژگی حرفه‌ای بودن و اخلاق حرفه‌ای

حرفه‌ای بودن اصطلاحی است که هوپل در سال ۱۹۷۵ با تعریف دو جنبه متمایز از زندگی حرفه‌ای معلمان معرفی کرد: حرفه‌ای بودن و حرفه‌ای شدن. حتی هوپل به دلیل مدل حرفه‌ای گرایی سه بعدی خود شناخته شده است؛ خودمختاری، دانش، مسئولیت، در واقع، او این تمایز را بین عناصر مرتبط با وضعیت کار معلمان، که به عنوان حرفه‌ای بودن طبقه بندی می‌کند، و عناصر شغلی که دانش، مهارت‌ها و رویه‌هایی را تشکیل می‌دهند که معلم در عمل از آنها استفاده می‌کند و او آن را حرفه‌ای بودن تعریف می‌کند. ایوانز در سال ۲۰۰۲ تعریف جدید و دقیق تری از واژه حرفه‌ای به ما ارائه کرد: «یک موضع ایدئولوژیک، نگرشی، فکری و معرفت‌شناختی از سوی یک فرد، در رابطه با انجام حرفه‌ای که او تعلق دارد و بر عملکرد حرفه‌ای او تأثیر می‌گذارد». حرفه‌ای شدن با دستیابی به موضع حرفه‌ای که سطح حرفه‌ای بودن یک پزشک را در طول فرآیند توسعه حرفه‌ای تعیین می‌کند، ارتباط دارد. شایستگی حرفه‌ای در زمان به دست می‌آید، آموزش پیش از خدمت (اولیه) تنها نقطه شروع در تربیت متخصصان است (Evans, 2008).

اصطلاح اخلاق که به عنوان رفتار حرفه‌ای نیز شناخته می‌شود، به شیوه‌ای اطلاق می‌شود که شخص به‌ویژه در یک سازمان رسمی رفتار می‌کند. با رفتار، رفتار و نحوه سازماندهی و انجام یک فعالیت خاص توسط یک کارمند مشخص می‌شود. رفتار همچنین می‌تواند به معنای رویه‌هایی باشد که یک سازمان در هدایت و مدیریت منابع انسانی و مادی خود و فعالیت‌ها برای دستیابی به اهداف تعیین شده اتخاذ می‌کند. در محیط مدرسه، از معلمان انتظار می‌رود که شیطان کنند (Sherpa, 2018).

تعهد حرفه‌ای کامل به مسئولیت‌های رسمی، شفافیت، برابری و مسئولیت پذیری. از آنجایی که هیچ سیستم آموزشی نمی‌تواند بالاتر از کیفیت معلمان باشد، از آنها انتظار می‌رود که مهارت‌های فکری، مهارت‌های ارتباطی، صداقت، احترام، قابل اعتماد بودن، مراقبت، محرمانه بودن، عادت خوب لباس پوشیدن و راهنمایی گرا داشته باشند. این ارزش‌های اصلی بیشتر برجسته شده و به شرح زیر توضیح داده شده است (Ayeni, 2018):

مهارت فکری: اخلاق حرفه‌ای معلمان بر لزوم ارتقای دانش خود در مورد موضوع و مهارت‌های تدریسی که در دوره‌های پیش از خدمتی که شرکت کرده‌اند، تأکید می‌کند. این به دلیل انفجار دانش در دنیای در حال تغییر است که معلمان را ملزم می‌کند تا با نوآوری‌ها در توسعه برنامه درسی و مهارت‌های آموزشی به منظور بهبود فرآیند یادگیری تدریس و عملکرد تحصیلی فراگیران در مدارس همراه باشند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مهارت ارتباطی: معلم با برقراری ارتباط با دانش آموزان، با استفاده از ابزار زبانی مناسب آموزش، به خوبی عمل خواهد کرد. از معلمان انتظار می‌رود که به شیوه‌های حرفه‌ای با دانش آموزان، همکاران، والدین، مدیریت مدرسه و سایرین در جامعه مدرسه ارتباط مؤثر برقرار کنند.

احترام: این امر مستلزم آن است که معلمان باید کرامت انسانی را حفظ کنند و برابری، رشد عاطفی و شناختی را ارتقا دهند. رعایت تعهدات قراردادی و حاکمیت قانون برای معلمان اخلاقی است. معلمان همچنین باید به ارزش‌های معنوی و فرهنگی، تنوع، عدالت اجتماعی، حقوق بشر، آزادی، دموکراسی و محیط زیست احترام بگذارند. صداقت: این مستلزم صداقت، صریح، قابل اعتماد و از نظر اخلاقی درست است که از طریق تعهدات حرفه‌ای مطلق در انجام مسئولیت‌های خود در چارچوب سیاست‌ها، رویه‌ها، دستورالعمل‌ها و مقررات ملی و مدرسه‌ای تعیین شده با هدف ارتقای آموزش دانش آموزان نشان داده می‌شود.

مراقبت: معلمان باید در عمل تأثیر مثبت و همدلی داشته باشند. معلمان باید مراقب، منصف و متعهد به شغل خود باشند و به دنبال ایجاد انگیزه، الهام بخشیدن به دانش آموزان برای موفقیت تحصیلی و تضمین رفاه و ایمنی باشند (Sherpa, 2018). اعتماد: معلمان باید فرهنگ اعتماد و احترام متقابل را در مدارس خود حفظ کنند. حفظ روابط مثبت با همکاران، والدین، مدیریت مدرسه و مردم. اعتماد مظهر انصاف، صراحت و صداقت است.

رازداری: معلمان باید به حریم خصوصی دیگران و محرمانه بودن اطلاعات به دست آمده در طول فعالیت حرفه‌ای احترام بگذارند، مگر اینکه یک ضرورت قانونی مستلزم افشا باشد یا نگرانی قانونی برای رفاه یک فرد وجود داشته باشد. عادت لباس پوشیدن: این یک دانش رایج است که «آنگونه که می‌خواهید با شما خطاب شود، لباس بپوشید». از معلمان انتظار می‌رود که الگوی دانش آموزان خود باشند. متأسفانه، در بیشتر موارد اینطور نیست، زیرا دانش آموزان با معلمانی که مشاهده شده است لباس‌های نامرتب بر تن دارند، شوخی می‌کنند. به طور کلی، دانش آموزان فقط آموزش‌ها را به تنهایی در نظر نمی‌گیرند، بلکه لباس پوشیدن را نیز به‌عنوان ظاهر معلم‌شان می‌سازد که باعث می‌شود دانش آموزان موضوع را دوست داشته باشند یا از آن متنفر شوند که در نهایت بر عملکرد تحصیلی آنها تأثیر می‌گذارد (Mushtaq and Khan, 2012).

راهنمایی: هدایت صرفاً به معنای هدایت یا هدایت است. راهنمایی معلمان مهم است زیرا دانش آموزان در حل مسئله از راهنمایی معلم پیروی می‌کنند. راهنمایی به دانش آموزان کمک می‌کند تا عادات مطالعه خود را بهبود بخشند که مستقیماً بر عملکرد تحصیلی تأثیر می‌گذارد. محققان اظهار داشتند که راهنمایی معلم روش‌های تدریس را بهبود می‌بخشد، به ویژه زمانی که معلم به طور فعال دانش آموزان را در فرآیند یادگیری درگیر می‌کند. معلمانی که دانش آموزان را در فعالیت‌های یادگیری مشارکت می‌دهند، رفتارهای انحرافی را کاهش می‌دهند. هنگامی که معلمان قوانین و مقررات مدرسه را اجرا می‌کنند و همچنین تحریم‌ها را بدون لطف اعمال می‌کنند، دانش آموزان نیز راهنمایی می‌شوند (Sherpa, 2018).

تأثیر اخلاق حرفه‌ای معلمان خوب بر عملکرد آموزشی آنها در مدارس

در دنیای رقابتی امروز، شاهد تغییرات متنوعی در نظام آموزشی هستیم. از آنجایی که تغییر امری اجتناب ناپذیر است، اهداف و مقاصد آموزش با توجه به نیاز، علایق و نیازهای فراگیران، جامعه یک ملت در حال تغییر است. اکنون مفهوم معلم و تدریس نیز روز به روز در حال تغییر است. معلم در این دوران معاصر وظایف و مسئولیت‌های زیادی دارد. علاوه بر داشتن صلاحیت‌های علمی و حرفه‌ای خوب، باید از علم اخلاق حرفه‌ای نیز برخوردار باشند. اخلاق حرفه‌ای مانند یک راهنما است که معلم را برای ارائه آموزش با کیفیت و تلقین ارزش‌های خوب در بین فراگیران تسهیل می‌کند. وظایف آموزشی، عملکردهای برنامه درسی قانونی هستند که توسط معلمان انجام می‌شود تا فراگیران بتوانند به اهداف تعیین شده آموزشی در مدارس دست یابند. این در نهایت به ظرفیت معلمان برای استفاده مؤثر از منابع آموزشی برای تضمین کیفیت فرآیند یادگیری بستگی دارد. هسته اصلی آموزش از چهار ارزش اساسی تشکیل شده است: کرامت، صداقت، انصاف و مسئولیت و آزادی (Ayani, 2011):

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

الف) کرامت یعنی احترام به انسانیت. معلمان باید به هر فرد بدون توجه به جنسیت، گرایش جنسی، تنوع جنسیتی، ظاهر، سن، مذهب، جایگاه اجتماعی، منشاء، عقاید، توانایی‌ها و دستاوردها احترام بگذارند.

ب) صداقت یکی از ارزش‌های اصلی در وظیفه اساسی معلمان است که شامل هدایت فراگیران در جهت یابی در زندگی و محیط آن‌ها می‌شود. صداقت با خود و دیگران و احترام متقابل در تمامی ارتباطات جنبه اساسی کار معلمان است.

ج) انصاف هم هنگام مواجهه با یادگیرندگان و گروه‌ها و هم در جامعه کاری مهم است. انصاف به ویژه شامل ترویج برابری و عدم تبعیض و پرهیز از طرفداری است.

د) معلمان مستحق ارزش‌های خود هستند، اما در کارشان، مسئولیت معلمان به وظیفه اصلی و استانداردهای آن مانند قانون‌گذاری و برنامه درسی گره خورده است.

کیفیت آموزشی به توانایی معلم برای نشان دادن ویژگی‌های حرفه‌ای درست مانند بورس تحصیلی از طریق تحقیق کافی، تفکر انتقادی و حل مسئله بستگی دارد که فرآیند یاددهی-یادگیری مؤثر را تسهیل می‌کند. کیفیت آموزش در دانش معلمان از موضوع موضوعی و مهارت‌های آموزشی آشکار می‌شود. این بدان معناست که معلم واقعی باید بداند که چه چیزی را باید آموزش دهد، چگونه باید تدریس کند و به چه کسی باید آموزش دهد. هدف این است که برنامه درسی به طور مؤثر ارائه شود تا به اهداف و استانداردهای آموزشی تعیین شده در مدارس دست یابد. عملکرد آموزشی معلم برای یادگیری مؤثر و کارآمد بسیار مهم است. از معلم انتظار می‌رود که ورودی‌های ضروری مانند برنامه ریزی کافی برای یادداشت‌های درسی، ارائه مؤثر درس‌ها، نظارت و ارزیابی صحیح عملکرد دانش آموزان، ارائه بازخورد منظم در مورد عملکرد دانش آموزان، بداهه سازی مواد آموزشی، نگهداری کافی سوابق و نظم و انضباط مناسب را ارائه دهد. دانش آموزان برای تولید و افزایش پیشرفت یادگیری مورد انتظار در مدارس متوسطه (Ayeni, 2011).

معلم از طریق ایده خلاقانه، مشارکت و یادگیری مشارکتی، تحقیق، تفکر انتقادی، حل مسئله و نوآوری، آموزش با کیفیت را از حوزه آموزش و یادگیری ارتقا می‌دهد. این موارد منجر به رشد مناسب دانش، مهارت، نگرش و ارزش‌ها می‌شود که دانش آموزان را قادر می‌سازد تا به نتایج مطلوب دست یابند و به طور مؤثر در جامعه عمل کنند. به منظور اطمینان از فرآیند تدریس و یادگیری مؤثر، برای معلم ضروری است که معیارهای خوبی از اخلاق حرفه‌ای مانند درک خود، آگاهی روان‌شناختی، تعهد و بینش حرفه‌ای را داشته باشد و کیفیت تخصصی را در انجام وظایف آموزشی نشان دهد (Shekhi et al., 2021).

تأثیر اخلاق حرفه‌ای معلمان خوب بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

نگرش‌ها و اقدامات مؤثر معلمان در نهایت می‌تواند تغییرات مثبتی در زندگی دانش آموزان ایجاد کند. با بررسی تجارب آموزشی قبلی، معلمان پیش خدمت می‌توانند با یک کلاس از دانش آموزان در مورد آنچه که باید یا نباید انجام دهند، بحث کنند. پنج نگرش و اقدامی که اغلب مورد بحث قرار می‌گیرد عبارتند از: مراقبت و مهربانی واقعی معلم، تمایل به تقسیم مسئولیت در کلاس درس، حساسیت صادقانه نسبت به تنوع دانش آموزان، انگیزه برای ارائه تجربیات یادگیری معنادار برای همه دانش آموزان، و اشتیاق برای تحریک خلاقیت دانش آموزان (Sherpa, 2018). پیشرفت تحصیلی نتیجه تحصیلی است که دانش آموزان کسب می‌کنند. این نشان دهنده نمره/نمرات کسب شده توسط دانش آموزان در آزمون‌ها و امتحانات است. می‌توان گفت که این پیشرفت دانش آموزان با معیارها/اهداف آموزشی از پیش تعیین شده سنجیده می‌شود. متخصصان آموزشی معتقدند که آموزش در قرن بیست و یکم در زمینه‌های زیر برای دانش آموزان مفیدتر خواهد بود:

۱- کسب دانش و مهارت‌ها و استفاده از آموخته‌ها برای مقابله با چالش‌های دنیای واقعی به جای بازتولید اطلاعات در آزمون‌ها. برای تعالی تحصیلی.

۲- توانایی تفکر انتقادی در مورد اطلاعات و حل مشکلات جدید، برقراری ارتباط، همکاری و سازگاری با تغییرات (Ayeni, 2018).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

آنچه معلم را مؤثر می‌سازد داشتن نگرش مثبت، ایجاد جو اجتماعی/روانشناختی دلپذیر در کلاس، داشتن انتظارات بالا از آنچه دانش آموزان می‌توانند به دست آورند، وضوح درس، مدیریت زمان مؤثر، استفاده از انواع تدریس است. روش‌ها، استفاده و ترکیب ایده‌های دانش آموزان و استفاده از پرسش‌های مناسب و متنوع. همچنین، رفتار معلمان باعث ایجاد تعامل مثبت در کلاس می‌شود و علاقه یادگیرندگان را برای یادگیری حتی مفاهیم دشوار، صرف نظر از جنسیت، برمی‌انگیزد. این به عملکرد تحصیلی دانش آموزان کمک زیادی می‌کند.

محققان اظهار داشتند که شایستگی معلم باعث تسلط دانش آموزان بر محتوا در حین تجزیه و تحلیل، ترکیب، ارزیابی و تولید اطلاعات از یک محتوا و طیف گسترده‌ای از موضوعات و منابع می‌شود. آنان همچنین از این موضوع حمایت کردند که دانش آموزان باید بتوانند مهارت‌ها از جمله خلاقیت، ارتباط و همکاری را نشان دهند، در حالی که یادگیری این ماهیت مستلزم معلمان آماده‌ای است که به خوبی در فناوری اطلاعات و ارتباطات به منظور دسترسی و استفاده از اطلاعات برای کمک به دانش آموزان، یادگیری و ایجاد ظرفیت فکری برای عملکرد تحصیلی خوب لذت ببرند. با این حال، بسیاری از معلمان هنوز قادر به استفاده از رایانه نیستند و همین امر باعث می‌شود تا در سطح کار با روش‌ها و ایده‌های مرسوم در آموزش دانش آموزان خود باقی بمانند. متأسفانه، چنین دانش آموزانی تنها می‌توانند هر آنچه را که آموخته‌اند بازتولید کنند، اما ممکن است نتوانند ایده نوآوری را که برای عملکرد تحصیلی سالم مورد نیاز است، توسعه دهند (Allington and Berry, 2010).

معلم عمدتاً یک هنرمند است یا یک کارآموز روشنفکر؟ این تنها یکی از سؤالات مطرح شده در مورد حرفه‌ای بودن معلمان و نحوه حمایت از معلم آینده در پیشرفت حرفه‌ای او است. حرفه‌ای بودن تعیین کننده وجود یک اخلاق شغلی است که نقش انعقاد باورهای رایج، حتی تعصبات مربوط به آن حرفه را دارد. وجود حرفه‌ای بودن پیامدهای اساسی برای ساخت هویت و عزت نفس، نگرش و ارزش‌ها دارد. مراحل شناسایی شده در تکامل حرفه تدریس عمدتاً در تقریباً تمام آثار نظریه پردازان یکسان است. با ایجاد یک توصیف مفید و کوتاه برای هر سطح، طبقه بندی زیر مطرح شده است (Elena, 2011):

الف) ورودی: مشخصه توسط کارکنان مدرسه مانند کشف مرحله شغلی. همراه با دوره‌هایی از عدم اطمینان و سردرگمی، گاهی اوقات حتی گنجی ناشی از ایده آل حرفه‌ای ساختار یافته در طول مطالعات و واقعیت آموزشی یک مدرسه ملموس. درگیری‌های درونی کوچکی می‌تواند بین نفس فارغ‌التحصیلی تازه با اطلاعات تازه و ناراحتی آخرین فرد وارد شده ظاهر شود (این تعارض گاهی می‌تواند آگاهانه یا ناآگاهانه توسط معلمان دیگر ایجاد شود).

ب) تثبیت: عدم قطعیت‌های اولیه با به دست آوردن وضعیت متعادل‌تر، که شامل سازگاری و پذیرش در داخل جامعه مدرسه می‌شود، کاهش می‌یابد. در این سطح، فرهنگ مدرسه با بعد تشریفاتی آغازین ضروری است. مری بخش مهم دیگری از این مرحله است.

ج) آزمایش و تنوع: لحظه‌ای برای تازه وارد برای به دست آوردن تعادل کامل. حتی یک دیدگاه انتقادی در مورد نهاد و جامعه ایجاد می‌شود که گاهی اوقات منجر به مشارکت سازنده می‌شود. درگیری برای این حرفه انجام می‌شود، همه مانند یک متخصص متعهد در افکار و اعمال دیده می‌شوند.

د) انعکاس نشان دهنده زمان سؤالات جدیدی است که معلم مدرسه را به سمت استدلال‌های انتقادی هدایت می‌کند و تصمیمات حرفه‌ای مسئولیت فرآیند تصمیم‌گیری شخصی را بر عهده می‌گیرند. این مرحله‌ای از تمرین بازتاب خود و تجزیه و تحلیل پیشرفت خود تحت این وضعیت حرفه‌ای است. این مراحل ۳ و ۴ به عنوان گام‌های اصلی در توسعه دیدگاه ایده آل در مورد حرفه معلمی در نظر گرفته می‌شود (Caetano, and Silva, 2009).

ه) آرامش و دوری عاطفی به دنبال نداشتن انگیزه برای آموزش مستمر و حتی به دنبال فعالیت اجباری. یک دوره استعفا و تسلیم؛

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

و) محافظه کاری - زمانی که تحت سلطه نارضایتی‌ها و فریبکاری‌ها در مورد شغل، مدرسه، همکاران است - همه منجر به ذهنیت بازتر نسبت به پروژه‌های جدید و آزمایشی، جدید و غیره می‌شود. این دو مرحله - ۵ و ۶ - از رشد حرفه‌ای معلم، گاهی اوقات با برخی اشتباهات استراتژیک در سطح سیاست‌های آموزشی تشویق می‌شوند.

ز) عدم مشارکت - مرحله جهت‌گیری متری نسبت به فعالیت‌های خارج از مدرسه و حرفه. مرحله‌ای که در آن حرفه حرفه‌ای دیگر اهمیتی ندارد.

نگاهی بر اصول اخلاقی و تدریس حرفه اخلاقی توسط معلمان خوب

هدف از اصول اخلاقی معلمان جلب توجه به اخلاقیات مربوط به تدریس است. اخلاق حرفه‌ای اصولی است که بر رفتار یک فرد یا گروه در یک محیط تجاری حاکم است. اخلاق حرفه‌ای نیز مانند ارزش‌ها، قواعدی را ارائه می‌کند که چگونه یک فرد باید در چنین محیطی نسبت به افراد و مؤسسات دیگر رفتار کند. اصول اخلاقی زیربنای همه قوانین رفتار حرفه‌ای است. اصول اخلاقی ممکن است بسته به حرفه متفاوت باشد. به عنوان مثال، اخلاق حرفه‌ای که به پزشکان مربوط می‌شود با اخلاقیات مربوط به وکلا یا مشاوران املاک متفاوت است. با این حال، برخی از اصول اخلاقی جهانی وجود دارد که در همه حرفه‌ها اعمال می‌شود، از جمله: صداقت، امانت، وفاداری، احترام به دیگران، پایبندی به قانون، انجام کارهای خوب و پرهیز از آسیب به دیگران، مسئولیت.

از قبل مشخص شده است که آموزش شامل یک جزء ارزشی است و ارزش‌های اخلاقی ستون فقرات یک شخصیت فردی را نشان می‌دهد. اصولاً برای یک مربی، اخلاق و اخلاق از هر دو منظر - انسانی و حرفه‌ای - مهم است. تعهد اخلاقی معلمان و توافق با جامعه، صلاحیت حرفه‌ای منسجم با معلمان و جامعه را می‌طلبد. بدیهی است که تمرین معلمی نیز مانند هر حرفه دیگری نیاز به زمینه خاصی از توانایی‌ها، فنون و به طور کلی منابعی برای فعالیت آموزشی دارد، اما به همین ترتیب، برای ایجاد زمینه باید آن جنبه‌های فرهنگی را شناخت. از دانش در حال آموزش است. باز هم بدیهی است که شایستگی حرفه‌ای معنای صرفاً فنی صلاحیت آموزشی را پیش می‌برد. به احتمال زیاد در مورد شایستگی‌های حرفه‌ای پیچیده صحبت می‌شود که توانایی‌ها، اصول و آگاهی از معنا و پیامدهای شیوه‌های آموزشی را ترکیب می‌کند. اگر این صلاحیت پیچیده تسلط پیدا نکند، فرض یک تعهد اخلاقی یا توافق با معنای اجتماعی و پیامدهای اجتماعی آموزش بسیار سخت است. برای اینکه فرصت بیشتری برای رسیدن به مسئولیت حرفه‌ای توسط معلمان شغلی فراهم شود، باید با آن در قالب استانداردهای اخلاقی حرفه‌ای عمل شود، که معمولاً توسط هنجاری یک کد اخلاقی تحمیل می‌شود. باید تأکید کرد که وجود چنین نکات مرجع اخلاقی - حرفه‌ای هدفی دوگانه دارد، یعنی ایجاد حرفه‌ای و دفاع از متخصصان: الف) دانستن این استانداردها، داوطلبی را که شغل معلمی را برگزیده است بر تعهدات اخلاقی-حرفه‌ای خود هدایت می‌کند. ب) نیاز به آنها در میان جامعه حرفه‌ای، بدون نواغ آموزشی و تصمیمات ناموفق برای معضلات اخلاقی ذاتی آن، تحولات شغلی را تعیین می‌کند (Seghedini, 2014).

مسئولیت شخصی معلمان خوب و با اخلاق حرفه‌ای در کلاس

استقلال حرفه‌ای معلمان معمولاً با تعهد به حرفه مرتبط است. اقدامات تحمیل شده توسط استانداردهای حرفه‌ای (یک فهرست وظایف) نقطه شروع خوبی است، اما به مرور زمان، معلمان باید به «مرکز کنترل» خودشان تبدیل شوند، که باید به سطح عمل اعتقادی دست یابند. مسئولیت‌پذیری برای یک مربی و همچنین برای هر فرد حرفه‌ای دیگر عنصری از ساختار حرفه‌ای است. هر نقش حرفه‌ای مربی باید به این اصل مسئولیت در مورد رفاه حال و آینده تحصیل کرده تسلیم شود. همه ما در برابر یک ملت آینده مسئولیم، اما فقط یک مربی حرفه‌ای مجرم می‌شود که اعمال او بر خلاف خواسته‌های اجتماعی باشد یا اگر این عمل با معیارهای استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای مطابقت نداشته باشد. اما ارزش‌های اخلاقی و نگرش خاص است. آن‌ها نه از طریق دستور، بلکه از طریق تماس‌های عادی و غیررسمی غیرقابل شمارش با افراد دیگر شکل می‌گیرند، بنابراین، باید این

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

واقعیت را پذیرفت که اخلاق حرفه‌ای تدریس به موقع رشد می‌کند. این واقعیت که زندگی روزمره کلاسی از معنای اخلاقی اشباع شده است، نقطه شروع ما در طراحی مجموعه‌ای از مراحل برای رشد حرفه‌ای اخلاقی بود (Hadjipanteli, 2021). استقلال و مسئولیت حرفه‌ای در مقالات تحقیقاتی مانند شرایط اصلی در طراحی استانداردها و شایستگی‌های حرفه‌ای آموزش توضیح داده شده است. استقلال حرفه‌ای معلم هم به توانایی شخصی در تصمیم‌گیری عملیاتی در حین کار، در غیاب هرگونه فشار بیرونی یا نظر حرفه‌ای و هم به مسئولیت اجتماعی مرتبط در قبال نتایج و کیفیت عملکرد آموزشی اشاره دارد. هر دو بعد اجتماعی و حرفه‌ای مسئولیت برای یک شاغل در حوزه آموزش مهم است. و نمی‌توان معلمان را مسئول چیزهایی دانست که هیچ قدرت تصمیم‌گیری در مورد آنها ندارند، زیرا استقلال آنها آن وضعیت را (که از نظر نظری از طریق قوانین قضایی یا قوانین نهادی محدود می‌شد) پوشش نمی‌دهد (Seghedini, 2014).

هر مرحله از رشد تحصیلی، با شروع سالهای آموزشی اولیه، با سطح معینی از رشد اخلاقی حرفه‌ای شخصی مطابقت دارد. این واقعیت مستلزم مراقبت شدید برای اجرای سیاست آموزش حرفه‌ای است. ما نمی‌توانیم از یک معلم مبتدی/مشروط انتظار داشته باشیم که خدمات آموزشی با حداکثر مسئولیت ارائه دهد، هرچند که پس از امضای قرارداد کار فردی، حرفه‌ای محسوب می‌شود. معلم به‌عنوان امضاکننده قرارداد، به کیفیت کار خود متعهد است، اما این یک مسئولیت حرفه‌ای نیست، که بر اساس یک استقلال اصیل اخلاقی و حرفه‌ای فرض می‌شود. مبتدی از نظر شایستگی اخلاقی یک حرفه‌ای کامل نیست، گاهی اوقات حتی صلاحیت حرفه‌ای فنی نیز به طور کامل تضمین نمی‌شود (و این یک واقعیت شناخته شده است)، به این معنی که به بالاترین استانداردهای کیفیت نمی‌رسد. به نظر ما مراحل رشد حرفه‌ای اخلاقی عبارتند از:

الف) دانشجو معلم (یا مربی دانشجو) مربوط به مرحله آموزش اولیه/پیش از خدمت است که به نوبه خود با سطح ناهمگونی رشد اخلاق حرفه‌ای مرتبط است. دانش و درک جوهر اخلاقی وظایف فنی حرفه‌ای به لطف کمک یک مربی اتفاق می‌افتد. هدف مرتبط با توسعه قابلیت بازتابی، جهت‌گیری شخصی - موافق یا علیه این حرفه را ممکن می‌کند.

ب) معلم مبتدی با مرحله دوم آموزش اولیه که شامل پذیرش اقتدار اخلاقی - حرفه‌ای است که اخلاق حرفه‌ای را در بر می‌گیرد و آن را حفظ می‌کند، با نقش اساسی در تسهیل یکپارچگی اجتماعی - حرفه‌ای و نه کنترل آن مطابقت دارد. منطبق بر اخلاق حرفه‌ای دانش گروه حرفه‌ای واقعی است (جامعه حرفه‌ای معلمان در یک مدرسه مشخص، که از بین آنها مربی انتخاب می‌شود؛ این مربی یا یک الگوی حرفه‌ای یا حامل اخلاق خود خواهد بود. مدرسه، که می‌تواند توسعه وابستگی به جامعه مربوطه را تعیین کند) (Caetano, and Silva, 2009).

ج) معلم گواهینامه (در حرفه) - امضاء کننده یک قرارداد کتبی اخلاق حرفه‌ای، تعهد نهایی نسبت به آن با عناصر ثبات و اطمینان در تصمیم‌گیری‌ها و رفتار. آیا لحظه صدور گواهینامه در حرفه معلمی از طریق آزمون سراسری با رویکردهای متفاوت از کشوری به کشور دیگر است؟ مربی آزمایشی می‌تواند آن همکار باشد که از معلم خوب مبتدی / مبتدی در تصمیم‌گیری در مورد آزمون گواهینامه حمایت می‌کند.

د) معلم حرفه‌ای (معلم حرفه‌ای) - معلم همزمان با پیشرفت در شغل، چرخه‌های رشد حرفه‌ای را برنامه ریزی می‌کند و سپس مراحل طبیعی این نوع بهبود را دنبال می‌کند. این با سطح استقلال در رشد اخلاقی، بلکه با ایجاد و رعایت یک اخلاق حرفه‌ای شخصی مطابقت دارد (Caetano, and Silva, 2009).

منطبق با سبک زندگی خود معلم خوب سطح دارای مراحل یا سطوح فرعی بیشتری است که بر اساس ایده دستیابی به اهداف ساختن و پیروی از یک اخلاق حرفه‌ای شخصی تشکیل شده است. آخرین سطح، ما فکر می‌کنیم، سطح حرفه‌ای اخلاقی خودمختار است - شخصیت خلاق، از دیدگاه اخلاقی، که می‌تواند به بهترین نحو از اخلاق حرفه‌ای شخصی استفاده کند تا عناصر جدیدی از محتوا یا ساختار را در اخلاق حرفه‌ای درک کند. از گروه نوع گفتمان مورد استفاده معلم خوب در برقراری روابط با دانش آموزان و درگیر کردن آنها در فعالیتهای یاددهی-یادگیری، بیانگر موضع معلم خوب نسبت به نقش معلم خوب در کلاس درس و در قبال کودکان به عنوان یادگیرنده است. بنابراین، کودکان از طریق گفتمان کلاس درس، درک خود را از

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

خود به عنوان یادگیرنده، انتظارات خود از معلمان خود به عنوان معلم خوب، و درک خود از تدریس و یادگیری را از طریق انواع گفتگویی که در طول فعالیت‌های کلاس در آن شرکت می‌کنند، توسعه می‌دهند. به عبارت دیگر، تجارب گفتگویی کلاس درس به روش‌هایی که کودکان یاد می‌گیرند، چیزهایی که می‌آموزند، و اینکه چگونه خود را یادگیرنده در آموزش خود می‌بینند، نقش اساسی دارد (Zhu and Guo, 2021).

بحث و نتیجه گیری

ویژگی‌های اخلاقی حرفه‌ای معلمان تأثیر قابل توجهی در بهبود فرایند آموزش و یادگیری در کلاس درس دارند. احترام به دانش‌آموزان، صداقت و انصاف، انگیزش برای یادگیری و تفکر خلاقانه، همه این ویژگی‌ها به تعامل مثبت بین معلم و دانش‌آموزان منجر می‌شوند و بهبود روند آموزش و پیشرفت دانش‌آموزان را تسهیل می‌کنند. بنابراین، آموزش و پرورش معلمان در زمینه اخلاق حرفه‌ای و ارتباطات انسانی اهمیت بسیاری دارد و بهبود در این زمینه می‌تواند به توسعه بهتر سیستم آموزشی و یادگیری مؤثر در کشور کمک کند. پژوهش در زمینه اخلاق معلمی و ابعاد اخلاقی تدریس به دانش گسترده و ارزشمندی کمک کرده است که گاه به ترکیب‌های سازنده مواضع منجر شده است. در این مقاله چهار مسئله تحقیقی که توضیح داده شده است مورد بحث قرار گرفته است: رابطه بین مراقبت و عدالت، تعارض اخلاق فضیلت با اخلاق احکام، رابطه تربیت اخلاقی با اخلاق حرفه‌ای و آنچه از نظر اخلاقی در حرفه معلمی اهمیت دارد. علاوه بر این، دعوتی برای تجدید بحث و فرموله کردن نسل بعدی مسائل تحقیقاتی انجام شده است. دو موضوع پیشنهاد شده است. اول، برای پاسخ به این سؤال که چرا معلمی از نظر اخلاقی خوب بودن اینقدر دشوار است و دوم، مسئولیت اخلاقی معلمان در قبال محتوای تدریس شده. اخلاق حرفه‌ای معلمان را آگاه می‌کند که نقش عمده‌ای در ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار دانش‌آموزان دارند. همچنین به معلمان کمک می‌کند تا حرفه خود را به عنوان معلم درک کنند. نقش آنها فقط این نیست که در مقابل دانش‌آموزان و همکاران خود برتر و مستبد شوند. اما پس از آن آنها نقش گسترده‌تر و معنی‌داری دارند. معلمی که از اخلاق حرفه‌ای برخوردار باشد با محبت، مراقبت، محبت و تعهد با فراگیران رفتار خواهد کرد. علاوه بر آن، آنها همیشه اطمینان حاصل می‌کنند که از زاویه خود سهم خاصی دارند. اخلاق فراخوانی، مشارکت کاری، استقلال، مسئولیت اجزای اصلی یک حرفه اخلاقی شخصی هستند. بنابراین، این پژوهش اهمیت برخورداری معلمان از اخلاق حرفه‌ای و تأثیرات آن بر دانش‌آموزان را برجسته می‌کند و در این راستا از مقالات و تحقیقات انجام شده در این زمینه با استناد به روش مروری، کتابخانه‌ای انجام گرفته است. معلمان خوب زمانی که به اخلاق حرفه‌ای مجهز باشند، این امر به مسئولیت و وجدان درونی و شخصیتی تبدیل خواهد شد. و در حین خدمت کاری خود و در زندگی شخصیتی وی تأثیرات مثبتی برجای خواهد گذاشت (Shekhi et al., 2021).

منابع

۱. الماسی، حسینی و سید صمد. (۱۳۹۹). رابطه سبک زندگی با اخلاق حرفه‌ای معلمان. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، ۱۵(۳)، ۱۶۹-۱۷۲.
۲. سهرابی، سحر، کریمی و محمدصادق. (۱۳۹۹). بهبود اخلاق حرفه‌ای معلمان در نظام آموزشی. پژوهش و مطالعات اسلامی، ۱۱(۲)، ۱۹-۲۹.
3. Allington, R., & Berry, B. (2010). How do you define 21st-century learning. *Teacher Professional Development Sourcebook*, 4(1), 10.
4. Ayeni, A. J. (2011). Teachers' Professional Development and Quality Assurance in Nigerian Secondary Schools. *World journal of Education*, 1(1), 143-149.
5. Ayeni, A. J. (2018). Teachers' professional ethics and instructional performance as correlates of students' academic performance in secondary schools in Owo Local Government, Ondo State, Nigeria. *Advances in Social Sciences Research Journal*, 5(8).
6. Caetano, A., & Silva, M. D. L. (2009). Professional ethics and teacher education. *Sísifo-Educational Sciences Journal*, (8), 47-54.
7. Evans, L. (2008). Professionalism, professionalism and the development of education professionals. *British journal of educational studies*, 56(1), 20-38.
8. Elena, S. (2011). Reflective capability—a specific goal of a Teachers Professional Ethics Course. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 11, 145-149.
9. Holmes Group (US). (1986). *Tomorrow's teachers: A report of the Holmes Group*. Holmes Group.
10. Hadjipanteli, A. (2021). A study of a person-centred approach to teacher education within a drama course: its contribution to pre-service teachers' professional ethics. *European Journal of Teacher Education*, 1-19.
11. Mushtaq, I., & Khan, S. N. (2012). Factors affecting students' academic performance. *Global journal of management and business research*, 12(9), 17-22.
12. Seghedin, E. (2014). From the Teachers Professional Ethics to the Personal Professional Responsibility. *Acta Didactica Napocensia*, 7(4), 13-22.
13. Sherpa, K. (2018). Importance of professional ethics for teachers. *International Education and Research Journal*, 4(3), 16-18.
14. Shekhi, M. B., Salimi, M., & Zahedi, H. (2021). Designing a professional ethics model for physical education teachers.
15. Zhu, Y. Y., & Guo, M. Y. (2021). Influence of differential leadership on teachers' professional ethics: An empirical study from Chinese universities. *Asia Pacific Education Review*, 22(3), 549-564.